

Uudised

Hea klient!

Viimastel kuudel on enamik meediaväljaannetest toinud meid negatiivsete uudistega. Olgu märksõnadeks Eesti majanduslangus, järgmise aasta riigieelarve, sündmused Gruusias või siis tänavune ilm. Ilmast rääkides on minule jäänud tunne, et sellel aastal saavad ka paljud “linnainimesed” ilmastiku tekitatud probleemist aru ja selliseid lahmivaid kommentaare või mõtteavaldusi on vähem kuulda. Kõike seda negatiivset lugedes/kogedes tekib küsimus: “On meie igapäevases elus ka midagi positiivset?” Meil, Jõudluskontrolli Keskuses, on! Tulevikku vaadates on oluline, et meie uued teenused on leidnud tootjate poolt sooja vastuvõtu. Seakasvatajatele mõeldud Possu uus versioon on üle saamas oma sünniraskustest ning programmi kirjutamisel tehtud näpuvead on parandatud. Meeldivalt positiivse vastuvõtu osaliseks on saanud selle aasta algusest piimatootjatele pakutav Koondaruanne, millele oleme loomapidajate soove arvestades lisaks teinud Farmi koondaruande. Omalt poolt oleme ehk vähem reklaaminud kõrvamärkide ja asendusmärkide saatmist meie piimaprooviautoga, kuid ka seda võimalust kasutavad loomapidajad järjest rohkem ja rohkem. Üha populaarsemaks muutub loomapidajatele loodud võimalus esitada loomade registri andmeid PRIAsse läbi Vissukese. Lisaks ilmus Soome põllumajandusajakirjas Käytännön Maamies nr 10/2008 artikkel, milles antakse igati positiivne ülevaade Jõudluskontrolli Keskuse tegemistest ning Eesti piimanduse arengu eduloost. Positiivsetele uudistele pani punkti septembrikuu Maamajanduses ilmunud prof Olav Kärdi mõtteavaldus: “Meie jõudluskontrolli ja karjaaretuse süsteem on väga heal tasemel, seal töötavad asjatundjad ja väga pühendunud inimesed.”

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Lammaste geneetiline hindamine

Lammaste jõudluskontrolli läbiviijaks Eestis on Eesti Lambakasvatajate Selts, kes alates 2004. a teeb seda Jõudluskontrolli Keskuse loodud tarkvara ja andmehoiu teenust kasutades. Täiendava teenusena on JKKe kujundamisel lammaste geneetilise hindamise süsteem. Toimunud on esmane geneetiline hindamine ehk testhindamine. Hinnati viljakuse aretusväärtus elusalt sündinud tallede arvu alusel ja jõudluse aretusväärtus tallede 100 päeva massi alusel. Testhindamise tulemuste ja ühiste arutelude põhjal kujundab ElaS edasised sammud ametliku geneetilise hindamise tegemiseks.

Uuendusmeelsed seakasvatajad

Lõppenud on üleminek Possu kolmandale versioonile – kõik jõudluskontrolli tegevad farmid töötavad Possu 3-ga. Suurimaks täienduseks on ülevaate saamise võimalus noorte, kasvavate sigade ööpäevasest juurdekasvust, kasutatud sööda kogustest ja söödaväärindusest. Mitmel viimasel aastal on seasööt olnud kallis, aga sealiha müügist saadav rahasumma ei ole suurenenud. Seetõttu on omanikul oluline omada ülevaadet, kui hästi tema seakari väärib sööta juurdekasvuks. Seda mõjutab nii aretustase kui ka ratsioonide koostis. Söödaväärindus näitab, mitu kg sööta on kulutatud ühe kg juurdekasvu tootmiseks. Kui Possust tulevad söödakulu analüüsid näitavad liiga suurt numbrit, tähendab see ka suurt rahakulu. See omakorda sunnib üle vaatama ratsioonid ja kui need on optimaalsed, siis tuleb põhjust otsida seakarja aretustasemest.

Neid näitajaid hinnati kunagi Kehtna ja Tartu seakasvatuse katsejaamades, aga need asutused on tänaseks oma töö lõpetanud. Loodame väga, et Possu 3 suudab seda lõiku mingilgi määral asendada ja omanikud oskavad ööpäevaste juurdekasvude, sööda koguste ja söödaväärinduse analüüside abil üles leida oma farmi kitsaskohad ning need likvideerida. Tulenevalt farmi tootmise iseärasustest on programmi võimalik kasutada nii täistsükliliga seafarmis kui ka ainult emiseid või ainult nuumikuid kasvatavas farmis.

Andmete koosesitamine kasvab

Pikalt kavandatud JKK jõudlusandmete ja PRIA veisteregistri andmete koosesitamine käivitub selle aasta mais. Lühidalt – loomakasvataja saab Vissukese kaudu esitada samaaegselt mõlemale asutusele loomade poegimise/märgistamise ja väljamineku andmeid. Pakutud teenus on hästi vastu võetud – siiani on olnud 33 teenuse kasutajat, kes on saatnud e-PRIAsse 4600 kirjet, kusjuures populaarseimat, vasika märgistamist on saadetud 3000 kirjet, mis moodustab 8,5% piimaveiste märgistamise kirjetest.

Oleme veendunud, et koosesitatud andmete maht kasvab edaspidi veelgi. Eelduse selleks annab teenuse edasiarendamine loomapidajate spetsiifilisi vajadusi arvestades. Aravete Agro OÜ soovil, kes saadab sündmusi failiga, lisasime võimaluse saata koos poegimise andmetega ka märgistamise andmed. Poegimise kirjes tuleb elusatele vasikatele anda täiendavalt vaid registrinumber. Märgistamisandmetes vajalik märgistamise kuupäev pannakse samaks poegimise kuupäevaga ja ehitise koodi, kus poegiv lehm asub, leiab programm. Vajadusel saab neid enne e-PRIAsse saatmist Vissukese PRIA-märkmikus muuta (põhjalikult on see kajastatud Vissukese failivahetuse juhendis).

Teine ettepanek tuli Estonia OÜlt sooviga lihtsustada noorloomade elusmüügi andmete esitamist. Suurtootja võib ühele ostjale müüa korraga palju loomi ja siis on loomakaupa andmete esitamine, kus muutub vaid looma registrinumber, väga tüütu. Nüüd saab anda elusmüüki kuni 20 loomale korraga.

Täiendav info aretuspullide valikuks

Kõrge piimatoodanguga lehmadel on sageli probleeme tiinestumisega. Augustikuu hindamisest alates saab aretaja oma karjale pulle valides vältida neid loomi, kellel on tütarde sigivusnäitajate alusel hinnatud sigivuse aretusväärtus väga madal. Pullide suhteline sigivuse aretusväärtus avaldatakse JKK piimaveiste geneetilise hindamise lehel koos suhtelise üldaretusväärtuse SKAV tulemustega.

Infoks lihaveisekasvatajale

Vastu tulles paljude lihaveisekasvatajate ettepanekutele hakkab Rakvere Lihakombinaadis alates 1. oktoobrist 2008. a kehtima lihatõugu noorveise kategooria realiseerimisvanuse uus piirmäär – 30 kuud (enne 24 kuud).

Selline muudatus on eriti oodatud lahendus ekstensiivselt ehk mahedalt kasvatatud noorveiste realiseerimisel, kuna mahedalt kasvatatud noorveised valmivad tunduvalt hiljem kui intensiivselt kasvatatud noorveised.

Kuna ka ammlemade poegimine on üsnagi sesoonne, siis noorveise realiseerimisvanuse pikenemine 30 kuule annab võimaluse realiseerimist lihakombinaati hajutada, et vältida sügisest loomade tapale ülepakkumist ja ning aasta alguse alapakkumist. Seega saavad lihaveisekasvatajad paremini oma tootmistsükli planeerida.

Taas on saabunud sügis. Lihaveisekasvatases on jälle käes vasikate võõrutamise ja kaalumise periood. Vajalik on teha ka iga-aastased kohustuslikud ja vajalikud veterinaarsed toimingud: vere võtmine, sörgade värkimine, tiinuse kontrollimine, kastreerimine jne. Loomade arv lihaveisekarjades on suurenenud ning tekkinud on küsimus, kuidas selle tööga hõlpsamalt hakkama saada. Selleks on vajalikud abivahendid: puur, kaal, ajamisaiaid jne, mille varustamise info jagamisega Lihaveisekasvatajate Selts püüab kasvatajatele abiks olla.

Ajamisaedu on Rootsist toodud kolmel korral juba ennegi ja kasutajad on nendega väga rahule jäänud. Saabunud on järjekordne koorem, milles seekord on 240 ajamisaeda. Aedade mõõdud on järgmised: pikkus 3,04 m, kõrgus 1,73 m ja kaal 47 kg. Hind on 2000 krooni ühe aia eest, millele lisandub käibemaks. Erinevalt Poolas toodetud aedadest on Rootsist toodetud aedadel veel üks toru lisaks ehk kokku on 7 toru – kõik selle nimel, et vasikad läbi aia ei läheks. Samuti on aedade omavaheliseks ühendamiseks kettkinnitus, mis teeb aedade paigaldamise lihtsaks.

Lisainfo aadressil www.balaagri.se.

Ajamisaedade ostusoovist andke teada reettoi@hot.ee või telefonile 516 5422, Reet Toi.

Kopenhaagenis toimus ülemaailmne herefordikasvatajate konverents

Viibisin ülemaailmsel herefordi konverentsil (toimub iga nelja aasta järel) Kopenhaagenis 30. juunist kuni 1. juulini 2008. Eestist ei ole maailmakonverentsidel esindajaid senini olnud, kuigi meie herefordi seksioon võeti vastu ülemaailmsesse herefordi nõukogusse juba 2000. aastal Argentiinas toimunud maailmakonverentsil. Küll oleme osalenud seitsmel Euroopa herefordi konverentsil. Olen Eesti Lihaveisekasvatajate Seltsi juhatuse liige ja kauaaegne Eesti Herefordi Kasvatajate Klubi president, mille likvideerimise järel 1998. a sai selle järglaseks herefordi seksioon seltsi koosseisus. Seetõttu kutsus mind konverentsist osa võtma ülemaailmse herefordi nõukogu peasekretär Jan Wills Uus-Meremaalt.

30. juunil hommikul kell 7.30 kuni 12.00 toimus Kopenhaagenis Scandic hotelli saalis ülemaailmse herefordi nõukogu koosolek. Osavõtjaid riike oli kokku 17, igat riiki võis esindada kuni kaks delegaati ja üks vaatleja. Saalis oli paigutatud ümberringi laudade taha riigi esindajad, kelle ees laual oli selle maa

riigilipp ning esindaja nimi. Nõukogu koosolekul arutati selle finantsküsimusi, liikmelisust, eelnevate kohtumiste põhipunkte ja muid üldisi küsimusi. Arutati suuremate herefordikasvatajate riikide USA, Austraalia, Suurbritannia, Uus-Meremaa jt lihaveiste aretustaset. Peeti sobivaks osta tõumaterjali eeskätt nendest riikidest. Võeti vastu otsus pidada järgmine maailmakonverents 2012. aastal Kanadas.

Sama päeva pärastlõunal algas konverentsi avatseremoonia. Konverentsist osavõtjaid oli 200 ringis, kus mina esindasin Eestit ainukesena (näiteks Uus-Meremaalt oli osavõtjaid 38). Saalis tutvustas nõukogu peasekretär Jan Wills igat riiki, samal ajal toodi saali suur riigilipp. Tunne oli väga pidulik.

Kahe päeva jooksul toimus kuus kahetunnist sessiooni ettekannetega maailma kaubandusest, ühtselt põllumajanduspoliitikast, DNA kasutamisest lihaveisekasvatases ja geneetika arengust, turustamisküsimustest ja muidugi tutvustati Valtra traktoritehase toodangut, kuna Valtra oli siin peasponsor. Selgus, et herefordi tõugu lihaveiste populaarsus kogu maailmas ei ole vähenenud, vaid isegi suureneb tänu nende rahulikule loomusele ja heale söödakasutusele. Kui aastat 10–20 tagasi oli herefordi puuduseks suhteliselt suur rasvaladestus noorveistel, siis nüüd on seda aretustööga tunduvalt vähendatud. Näiteks peetakse Uus-Meremaal kõige maitsvamaks veiselihaks holsteini ja herefordi ristandnoorveiste liha.

Kõige huvitavamaks peeti riikide ettekandeid, mis olid sessioonide vahepeal. Iga riik tutvustas oma lihaveiste, eriti herefordide kasvatamist. Ettekannetest selgus, et näiteks Rootsist on herefordid arvukuselt teine tõug. Nad on kerge poegimisega, eelmisel aastal poegis 94% ammlemadest ilma abita. Norra herefordikasvatajad on parimad pullid olnud Kanadast, Suurbritanniast, Uus-Meremaalt ja Taanist. Uus-Meremaa esindaja kiitis hereforde, kuna neil esineb haigusi vähe, domineerivad tõud on angus ja hereford. Neil on 4,5 mln inimest, 4,8 mln lihaveist, 5,2 mln piimaveist ja 40 mln lammast. Saksamaa kasutab tõumaterjali parandamiseks palju kunstlikku seemendamist ja embrüo siirdamist. Kanadas on hereford arvukuselt neljandal kohal. Enamikus riikides kasutatakse lihaveiste hindamisel indekseerimist, mis Eestis veel kasutusel ei ole. Uruguai eksportis kaks aastat tagasi ligi 500 tonni lihaveiselihha. Seal oli lihaveiste karjatamisperioodi pikkuseks möödunud aastal keskmiselt 318 päeva. Ettekandjad rõhutasid ammlemade sesoonse poegimise vajadust (Uruguais on see nt 89%), mis hoiab kokku tööjõukulu ja vähendab ammlemade ebaõnnestunud poegimisi ning muudab kogu tootmise efektiivsemaks. Paljudes riikides suureneb lihaveiste arv pidevalt, eriti Soomes, kus praegu on iga seitsmes veis lihaveis.

Minu ettekanne oli teise päeva hommikul, käsitlesin meie lihaveiste arengut kuni käesoleva ajani. Meie lihaveisekasvatuse on viimastel aastatel kiiresti arenenud – kui taasiseseisvumise algul oli meil lihaveiseid 700, siis konverentsi ajal on neid juba üle 25 000, sealhulgas on herefordid arvukuselt esimesel kohal. Parandame karja tõuloomade ostuga välismaalt, neid on toodud viimase 15 aasta jooksul juba üle 800. Konverentsi lõpus võtsin sõna, kus tänasin konverentsi korraldajaid ja andsin üle suveniirid.

Konverentsipäevadele eelnes 8-päevane nn eeltuuri, kus osavõtjad tutvusid Soome ja Rootsi herefordifarmidega ja riikide vaatamisväärsustega ning konverentsijärgselt oli sama pikk järeltuuri tutvumiseks Taani ja Norra lihavesifarmide ja põllumajandusnäitusega Taanis. Mina eel- ega järeltuuri osa ei võtnud.

Konverentsil kuulud ettekanded julgustasid ja sisendasid optimismi lihavesikasvatuse edasiseks suurendamiseks Eestis, sest meil on reservi rohumaade näol kuhjaga. Ka lihavesite aretustöös oleme viimastel aastatel saavutanud märkimisväärset edu, mis loob eelduse pääseda oma tõuloomadega rahvusvahelisele turule.

Aigar Suurmaa
loomakasvatuskonsulent

Miks ei näe loomade tapaandmeid Liisus?

Kindlasti mäletavad paljud lihavesikasvatajad uudist, et Estonian ACB Vianco OÜ ja Jõudluskontrolli Keskuse vahel on allkirjastatud leping, mille kohaselt saab JKK Viancolt tapaandmeid. Samas on mitmed loomaomanikud märganud, et loomad on küll läinud Vianco kaudu tapale, kuid infot ei ole Jõudluskontrolli Keskuse loodud programmis Liisu näha. See omakorda on tekitanud ehk küsimuse, kas leping ja andmevahetus siis ei toimi enam. Lühike vastus on, et kõik toimib endiselt.

Miks siis ikkagi loomaomanikud ei näe andmeid? Kahjuks on jäänud info jagamisel segaseks asjaolu, kuidas peab loomaomanik käituma JKKga, kui loomad on saadetud tapale läbi Vianco. Loomaomanik peab igal juhul Jõudluskontrolli Keskusele teatama looma karjast väljamineku kuupäeva ja karjast väljamineku põhjuse! Kohe pärast nimetatud andmete edastamist muutuvad Liisus nähtavaks kõik tapaandmed.

Miks Jõudluskontrolli Keskus ei võta aluseks Viancost saadud andmeid? Jõudluskontrolli läbiviimiseks vajame iga looma kohta täpset karjast väljamineku kuupäeva ja täpset väljamineku põhjust.

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskus
direktor

Estonian ACB Vianco OÜ kaudu Rakvere Lihakombinaati realiseeritud lihavesite 2007. a tulemused

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	KOKKU	%
E													0	0
U		1		5		2			1		2	1	12	1,3
R	11	5	3	19	13	23	8	11	4	13	22	65	197	22,0
O	48	30	17	35	31	36	62	29	19	61	61	88	517	57,7
P	8	6	11	10	27	17	21	1	38	19	5	7	170	19,0
KOKKU	67	42	31	69	71	78	91	41	62	93	90	161	896	100
%	7,5	4,7	3,5	7,7	7,9	8,7	10,2	4,6	6,9	10,4	10,0	18,0		

Probleemid lihavesite jõudluskontrolli tegemisel

1. Sageli on üldandmetes telefoninumber vale, mistõttu vahendajal või aretusspetsialistil on raske lihavesikasvatajaga kontakti saada. Telefoninumbreid muudetakse või antakse isikute telefoninumbreid, kes on küll kontaktisikuks, kuid ei valda teemat (näiteks raamatupidaja). Kontrollige üle oma karja üldandmed ja kontaktisikud, et need oleks sellised inimesed, kellega vajadusel ja kiiresti ühendust saab ning kes vastutavad jõudluskontrolli laabumise eest.

2. Enamlevinud viga sündmuste sisestamisel nii Liisus kui ka paberandjal on see, et enne poegimise registreerimist ei ole sisestatud paaritusperioodi. Seetõttu jäävad vasikad ilma isata ning tuleb täita uuesti pabereid ning kinnitada aretusühistu spetsialisti allkirjaga.

3. Kui järglase isa pole teada, siis andmebaasi jääb järglase tõuks ema tõug. Nii PRIAsse, kui ka JKKsse tuleb anda üks ja sama informatsioon. JKK andmebaasi saab sisestada ka kollase kõrvamärgiga pulli paaritused ja siis jääb hiljem järglasele selle pulli tõug. Seega kõik paaritused tuleb sisestada JKK andmebaasi.

4. Probleem on, et noorloomade elusmüügil ei edastata väljamineku massi. Ilma väljamineku massita sündmusi ei registreerita!

5. Kui lihavesiteid ei ole realiseeritud lihakombinaati Vianco kaudu, kuid on teada lihakeha kaal ja SEUROPi hindamine, siis saab need andmed ise andmebaasi kanda (nt Valga ja Saaremaa lihakombinaat). Omanik peab looma väljaminekul JKK andmebaasi edastama väljamineku kuupäeva ning -massi või SEUROPi hindamise ja väljamineku põhjuse (vt ka p 9)! Kui SEUROPi on teada, siis edastatakse see andmebaasi, kui SEUROPi teada ei ole, siis on vajalik edastada väljamineku mass.

6. Vianco kaudu läinud loomad on vaja andmebaasi edastada ainult looma number ja väljamineku kuupäev.

7. Kui PRIAle ja JKKle on antud looma kohta erinevad inventarinumbrid, siis tekivad vead. Seega veelkord – PRIAsse ja JKKsse peab edastama ühesuguse informatsiooni.

8. Jälgige, et PRIA passil ning JKK andmebaasis oleks loomal sama tõug! Omanik registreerib algselt tõu PRIAs nii nagu ta ise arvab, kuid see erineb tihti JKK andmetest ja tekitab andmetes probleeme. Või tehakse JKK andmetes parandusi, kuid PRIAsse parandusi ei tehta, mistõttu jälle tekib hiljem probleeme.

9. Kasutage sündmuste sisestamiseks L2 uut vormi, sest väljamineku põhjused on muutunud!

Reet Toi
Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu
lihavesite aretusspetsialist

Soome ajakirjas tutvustati Eesti piimatootmist

Eelmises lehes kirjutasime, et aprillis käisid JKKs ja kolmes farmis külalised Soomest. Augustis ilmus ajakirjas "Käytännön Maamies" sellest reisist kaks artiklit. Esimene tutvustas Eesti loomakasvatuse arengut ning JKKd, teine artikkel jutustas AS Tartu Agro tegemistest.

Ajakirjaniku tunnustuse pälvib Eesti kiire areng piimatootmises. Artiklis antakse kiitev hinnang ka JKK tegemistele. Erilist tähelepanu väärivad infotehnoloogia ja andmetöötuse areng. Eesti saavutusi kommenteerib Soome nõustamis- ja jõudluskontrolliorganisatsiooni ProAgria arendusjuht Juho Kyntäjä artiklis järgmiselt:

"Seitsmeteistkümne iseseisvusaasta jooksul on Eestis toimunud suured muutused. Alguses ei olnud areng sugugi vaid positiivne. Piimatoodang lehma kohta jõudis iseseisvumiseelsele tasemele 1997. a. Kui vaatame 2000ndatel toimunud arenguid, on piimatoodang lehma kohta Soomes kasvanud 145 kg aastas. Eestis on suurenemine olnud peaaegu kahekordne - 300 kg aastas. Keskmise toodangu erinevus on 2007. a tulemuste põhjal sellele vaatamata siiski veel üle 1700 kg. Toodangu osas on Eestis veel tegemist, et Soome karjadele järele jõuda, kuid see on võimalik. Teine oluline asi on piima kvaliteet, mis meil on juba varem korda saadud, kuid Eesti poolel jätkub seda tööd veel pikemaks ajaks."

Eesti jõudluskontroll on Kyntäjä arvates tasemel. "Soome ja Eesti jõudluskontrollis on ajalooliselt väljakujunenud erinevusi, kuid nende alusel ei saa süsteeme paremusjärjestusse panna."

Kyntäjä vaimustavad eestlaste poolt jõudluskontrolli jaoks tehtud programmid. "Lühikese ajaga on seal loodud paindlik süsteem, mis on mõneski kohas juba ees meil pikaajaliselt arendatud vahenditest."

Eestlastelt tasub Juho Kyntäjä sõnul käia hankimas kogemusi ja oskusi eriti suurte üksuste kohta. "Kuna karja suurus on meist ees, leidub Eestis oskusi, mida on vaja suurte komplekside juhtimisel nii tööjõu kasutamise osas kui ka selles, kuidas vabas turumajanduses hakkama saada. Eesti suurkarjade piimatootmise konkurentsivõime on selgelt soomlastest ees".

Tartu Agrot tutvustavas artiklis räägitakse ettevõttest tervikuna ja piimatootmise tulemustest. Ajakirjanik annab ülevaate aretustööst, loomade pidamisest ja söötmisest ning muudest igapäevastest tegemistest karjas. Ettevõtte kõrge piimatootmise tase saab tunnustuse osaliseks.

Hiiumaa loomapidaja!

Oktoobrikuust alates teenindab Hiiumaa kliente Arne Põlluäär, kes on ühtlasi ka JKK zootehnik Saaremaal. Hiiumaa kontori asukoht ei muutu, ent uued vastuvõtuajad on iga kuu teine ja neljas kolmapäev kell 12.00-16.00.

Uus töötaja

Alates 1. septembrist müüb ja postitab kõrvamärke Ilme-Tiiu Jõudu.

Muhedat

Vana õpetaja kõnnib mööda teed ja näeb, kuidas Atsi talu noorem poeg üritab ümber läinud heinakoormaga midagi peale hakata.

"Tule puhka veidi, ajame paar sõna juttu, siis tulen sulle appi!" ütleb õpetaja. "Isale see ei meeldiks," vastab poiss ja harutab heinakuhja edasi.

"Ei noh, tule siis võta tilk vettki," jätkab õpetaja. "Isale see ei meeldiks," vastab poiss uuesti.

"No kas ta on sul mõni orjapidaja või? Kus ta on, õpetaksin teda lapsi kasvatama!" ärritub õpetaja. "Heinakuhja all," kõlab vastuseks.

Tööjuubelid

4. nov **Maire Põhjala** (Harjumaa zootehnik) – 10

16. nov **Mart Uba** (biomeetria sektori juhataja) – 30

3. dets **Mart Kuresoo** (laboratooriumi juhataja) — 35

www.jkkeskus.ee
keskus@jkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700
Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienditeenindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel.	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Maakondade zootehnikud

Maakond	Zootehnik	Asukoht	Tel	GSM	Tööaeg
Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Aarne Põlluäär	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 517 4320	2. ja 4. K 12.00-16.00
Ida-Võrumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Võrumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00